

Odjeljenje za savjetodavne poslove u biljnoj proizvodnji

IZBOR SADNOG MATERIJALA

Uspješno bavljenje voćarskom proizvodnjom u velikoj mjeri zavisi od izbora sadnog materijala. Za visokointezivne voćarske zasade, uglavnom se preporučuje izbor slabobujnih podloga na kojima su kalemljene vodeće sorte voćnih vrsta. Ovakav način podizanja ima svojih prednosti ali i nedostataka. Prednost ovakve sadnje ogleda se u maksimalnom iskorišćavanju zemljišta koje je opredijeljeno za voćnjak, renijem stupanju na rod, lakšem obavljanju svih agro i pomotehničkih mjera, boljom obojenošću i kvalitetom plodova. Nedostatak je prvenstveno ekonomske prirode, jer ovakav način podizanja voćnjaka zahtijeva postavljanje naslona (stubova i žice), a sam sadni materijal je skuplji. Ipak, kroz rezultate koji se ostvaruju kroz proizvodnju u ovakvom voćnjaku finansijski efekti su značajno veći nego kod klasičnog podizanja voćnjaka.

Prilikom podizanja intenzivnih zasada koriste se sadnice koje su dobro obrasle sa umjereno bujnim ljetorastima ili prevremenim grančicama. To su tzv. KNIP sadnice (3+, 5+ ili 7+), gdje oznaka u zagradi označava broj prevremenih grančica. Korijenov sistem kod ovakvih sadnica je trogodišnji, dok je nadzemni dio dvogodišnji.

Prilikom podizanja zasada sa ovakvim sadnim materijalom, rezidba je svedena na najmanju moguću mjeru, a ove grančice predstavljaju buduće skeletne grane uzgojnog oblika koji se želi formirati.

Za klasično podizanje zasada se koriste srednje bujne ili bujne podloge. Cijena ovakvog sadnog materijala je niža nego kod KNIP sadnica. Kod ovakvog sadnog materijala, korijen je dvogodišnji, dok je nadzemni dio jednogodišnji. Ovakve sadnice nazivaju se okulanti ili "prutevi".

Sadnice bez prevremenih grančica

Prilikom same sadnje treba voditi računa da "kalem", odnosno spojno mjesto podloge i plemenitog dijela bude izvan zemlje. Kod KNIP sadnica kalem treba da je 10-15 cm, a kod ostalog sadnog materijala 8-10 cm iznad nivoa zemlje.

Nisko kalemljene sadnice ili pak sadnice posađene na kojma je spojno mjesto nisko ili blizu zemlje, obradom može biti zatrpano što može prouzrokovati i do 30% povećanu bujnost, pa se o ovome mora povesti računa prilikom sadnje.

Da bi zasad dao kvalitetan i stabilan prinos, potrebno voditi računa da je polen odabranih sorti kompatibilan, odnosno da mogu jedna drugu oprašiti.

Odjeljenje za savjetodavne poslove u biljnoj proizvodnji

Rajko Grozdanić, dipl.inž. polj.